

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/3077-5
Saksbehandler Martin Due-Tønnessen

Utvalg	Møtedato
Teknikk-, plan- og naturutvalget 2023-2027	

Skadefelling av bever - klagebehandling

Kommunedirektørens forslag til vedtak

<Klagen på skadefelling av bever i henhold til naturmangfoldloven §18 tas ikke til følge. Saken oversendes til Statsforvalteren for endelig klagebehandling.>

Vedlegg

Klage på vedtak, skadefelling av bever i Strengselva
Tillatelse til felling av bever
Søknad om felling av bever - bilder
Foto
Foto

Bakgrunn for saken (fakta)

Kommunen har gitt fellingstillatelse for felling av bever som demmer opp Strengselva. En beverdam i Strengselva er en utfordring i forhold til oppvandring av laks og sjørret (anadrome arter). Samtidig medfører beverdemninger økt erosjon med tilhørende slam som blant annet er uheldig for gyteområdene nedstrøms dammen. Beverkolonier i Strengselva vil også kunne gi negative konsekvenser for kantsoner og jordbruksaktivitet.

Naturvernforbundet Øst i Agder har påklaget vedtaket.

Jakttiden på bever er fra 1. oktober til 30. april. I forhold til den aktuelle saken vil klagebehandlingen komme for sent i forhold til å felle bever i fredningstiden, men saken vil uansett danne presedens for senere saker.

Problemstilling

Skal man ta klagen til følge, eller skal man åpne for at man kan felle bever i Strengselva når det er et potensiale for redusert verdi av gyteområder, utfordringer med kantsoner, innmark og erosjon langs elva.

Faglige merknader/historikk

Kommunen ble kontaktet av eier av eiendommen gnr 30 bnr 1 som ønsket å felle bever som laget en beverdemning i tilknytning til hans eiendom. Det aktuelle stedet ligger i starten av gyteområdene i Strengselva, og en dam her vil hindre at Strengselva blir brukt som gyteområde for anadrome arter. En beverdam vil ikke være en 100% barriere for oppvandring, men man må påregne en tydelig negativ effekt av å ha en beverdam i dette området.

Bever er en viktig art i vår natur, og tilstedeværelse av bever vil derfor normalt bli ansett som positivt. Dette er en av grunnene til at det svært sjeldent gis tillatelse til skadefelling av bever. I noen områder er det imidlertid konfliktfylt å få inn en beverkoloni. Ett av disse områdene er Strengselva.

Strengselva har vært gjennom en betydelig restaurering, der det har blitt brukt ca 5 millioner av offentlige midler i tillegg til en betydelig egeninnsats fra grunneiere og kommunen. En viktig målsetting med tiltaket var å legge til rette for at anadrome arter på ny kunne bruke elva til gyte- og oppvekstområde, samt at det er gjort en betydelig jobb med å reetablere en kantsone langs elva.

Kantsoner langs vassdrag er svært viktig i områder med mye jordbruk. Kratt og skog langs elva har en svært viktig funksjon både for å hindre avrenning og for å gi fisken skjul, samt at skygge gir lavere temperatur i elva. Lavere temperatur gir mer oksygen i vannet, som gir liv til både bunndyr og fisk. I Strengselva har vi gjennom restaureringsprosjektet sett at bever har beitet hardt langs elva, noe som har gitt en negativ påvirkning på kantsonen.

I leirområder som vi har langs hele Strengselva vil demninger føre til økt erosjon. Dette er uheldig blant annet med tanke på gyteområder nedstrøms, som vil kunne få slam som hindrer gyting. Erosjon i elva gir også generelt dårligere vannkvalitet.

I dette tilfellet ligger demningen slik til at den også til en viss grad kan medføre at beveren vil grave seg inn under innmark for å få en hule her. En bever kan grave ganger som kan strekke seg flere meter inn i elve- eller bekkekanter. Taket over gangen kan kollapse når det belastes av traktor, husdyr eller annet tungt utstyr, med tilhørende skader.

I dette tilfellet har det kommet bevere som er i gang med å bygge en helt ny demning. Dette er normal adferd for bevere i etableringsfasen. Når en bever blir rundt to år gammel, forlater den normalt foreldrenes territorium for å finne en partner og etablere et eget leveområde. Dersom det nye området ikke har tilstrekkelig vanndybde, vil det nyetablerte paret ofte begynne å bygge demninger for å heve vannstanden. Vi antar at det er dette som er utgangspunktet i denne saken. I dette tilfellet vil det derfor ikke være unger som er avhengige av beverne som er i ferd med å bygge demningen.

Jakttid på bever varer fra 1. oktober – 30. april i hele Norge. Jakttiden har bakgrunn i at beverunger bruker relativt lang tid på å bli uavhengige av familiegruppen. I dette tilfellet hvor det ikke er observert unger eller på annen måte sannsynlig at det er unger i tilknytning til dammen, så anses det uproblematisk å gi fellingstillatelse for skadebever.

Det går frem av søknaden at grunneier har prøvd å fjerne dammen i etableringsfasen. Vi anser at å fjerne en dam under bygging er hensiktsmessig for å hindre en etablering av en koloni i et område hvor en beverdam får betydelige negative konsekvenser. En positiv konsekvens kunne vært at beverne dro videre for å finne et nytt område å etablere seg som ikke gir negative konsekvenser.

Med bakgrunn i momentene som er nevnt over ble det gitt fellingstillatelse.

I klagen bes det om at kommunen dokumenterer at beverens aktiviteter fører til vesentlig skade. Saksfremlegget dokumenterer de skader som kan komme av etablering av bever i Strengselva.

Videre bes det om at det må undersøkes om det er dokumentert at tilslamming er et problem. I forhold til dette så har vi akkurat restaurert elva, der tilslamming var et stort problem, og elva var helt uten gode gyteområder som følge av tilslamming.

Erosjon og tilslamming er fortsatt en utfordring, men vi ønsker å redusere omfanget mest mulig.

Klager ønsker videre at man burde prøve andre tiltak som ikke medførte skadefelling. I dette tilfellet har grunneier prøvd å fjerne dammen i etableringsfasen for at beverne skulle finne andre områder å etablere seg i. Utover dette anses ingen andre tiltak som relevante. Kommunen anser at grunneier har gjort en betydelig innsats for å unngå problemet.

I klagen avsluttes det med at man burde se på muligheter for å flytte beverne. Vår vurdering er at det ikke er praktisk mulig uten en betydelig ressursbruk. Vi anser derfor dette som urealistisk.

I klagen ble det bedt om at klagen skulle få oppsettende virkning.

Med bakgrunn i at en beverdam har klare negative konsekvenser, ble det ikke gitt oppsettende virkning.

Konklusjon

Det er sterke argumenter for hvorfor bever ikke bør etablere kolonier i Strengselva.

Med bakgrunn i dette tas klagen ikke til følge.

Tvedestrand, 28.09.2026

Kommunedirektøren